

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-21
Besvaras senast
2024-10-30 kl. 12.00

Till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2024/25:288 En jämlik och tillgänglig vård

Enligt Commitment to Reducing Inequality Index 2024 är tillgång till hälso- och sjukvård en av de viktigaste faktorerna för att motverka ekonomisk och social ojämlikhet. Rapporten visar att länder med ett universellt och välfinansierat sjukvårdssystem inte bara uppvisar lägre nivåer av ekonomisk ojämlikhet utan även har högre nivåer av social sammanhållning och folkhälsa. Rapporten lyfter fram hur bristande tillgång till sjukvård och ökande kostnader för patienter leder till att de mest utsatta grupperna får sämre hälsoutfall och ökad ekonomisk osäkerhet.

Ett konkret exempel är USA, där sjukvårdskostnader är en av de vanligaste orsakerna till ekonomisk ruin för låginkomstfamiljer. Det amerikanska sjukvårdssystemet, som till stor del bygger på privata försäkringar och höga patientavgifter, har lett till att stora delar av befolkningen saknar tillgång till den vård de behöver. Trots att USA är ett av världens rikaste länder har många låginkomsttagare och marginaliserade grupper svårt att få tillgång till sjukvård av hög kvalitet. Detta har lett till stora skillnader i hälsoutfall mellan olika socioekonomiska grupper, där låginkomsttagare drabbas hårdast av kroniska sjukdomar och för tidig död.

I Sverige har vi länge varit stolta över vårt universella sjukvårdssystem, där alla ska ha lika rätt till vård oavsett ekonomisk situation eller bakgrund. Men rapporten visar att även Sverige står inför utmaningar med växande skillnader i tillgången till hälso- och sjukvård. Flera rapporter, bland annat från Socialstyrelsen och Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, pekar på att skillnaderna i vårdens tillgänglighet ökar, särskilt mellan storstäder och landsbygden, och mellan socioekonomiskt utsatta grupper och mer välbeställda. Dessutom har en ökad privatisering av vården lett till att vissa grupper får bättre tillgång till vård, medan andra drabbas av längre väntetider och sämre kvalitet. Enligt den socialdemokratiska politiken ska hälso- och sjukvården vara en rättighet för alla, inte en marknad för några få. Vi tror på en jämlik vård där ingen ska behöva avstå från vård på grund av ekonomiska hinder eller bostadsort. Men när vi ser en utveckling där vårdens resurser fördelas alltmer ojämlikt och där privatiseringen gör att skillnaderna i vårdens tillgänglighet och kvalitet ökar är risken stor att klyftorna i samhället fördjupas. Det är statens ansvar att säkerställa att vården är tillgänglig och av hög kvalitet för alla, oavsett socioekonomisk bakgrund eller bostadsort.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Acko Ankarberg Johansson:

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att motverka de växande skillnaderna i tillgången till hälso- och sjukvård och säkerställa att vården i Sverige fortsatt är jämlik och tillgänglig för alla?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann